

На 21 и 22 март 1983 г. в Института за литература се състоя Национална научна сесия, посветена на живота и творчеството на Алеко Константинов по случай 120 години от рождението му. Към сесията бе проявен голям интерес както от страна на сътрудниците на института, така и от литературоведи-преподаватели от Софийския университет и от висшите институти във Велико Търново, Пловдив и Шумен. Изнесени бяха 28 доклада и научни съобщения, в които темата „Алеко Константинов“ бе поставена от различни гледни точки и осветлена от разнообразни, неповтарящи се страни.

Както може да се очаква, голяма част от докладите (около една трета) бяха посветени на „Бай Ганьо“ и разкриха неочаквано интересни, нови подходи към тази безсмъртна и многократно интерпретирана от създаването ѝ до днес творба: проф. д-р. Тончо Жечев — „Щастливецът и Бай Ганьо“; гл. ас. Клео Протохристова — „Литературно-исторически аспекти на творчеството на Алеко Константинов“; н. с. Светлозар Игов — „За жанровата същност на „Бай Ганьо““; Мих. Нелелчев — „Двумоделността на „Бай Ганьо““; к. ф. н. Енчо Мутафов — „Модерният Хитър Петър“; Ал. Йорданов — „Бай Ганьо“ и гледната точка на българските модернисти“; доц. Бистра Ганчева — „За отношението автор — герой в „Бай Ганьо““; ст. ас. Красимир Петров — „Бай Ганьо — единство на литературния образ“. Изхождайки от безспорните, утвърдени вече постановки за социалната същност и националните особености на героя, изследователите се опитаха да вникнат по-дълбоко в жанровите особености на произведението, да потърсят характерните структурни особености, да осветлят връзката автор — герой в широки литературно-исторически, националнопсихологически и философски аспекти; потърсиха генезиса на героя във фолклорно-анекдотичен и литературно-исторически план. Проникването в идейната сърцевина и в структурните пластове на „Бай Ганьо“ доведе до оригинални изводи за композицията на творбата и своеобразното единство на образа. Направиха се сериозни опити за изясняване причините и пътищата за проява на уникалното за литературата ни явление — живота на литературния герой извън литературната творба, както и за съотнасянето на А. Константинов към българския литературен процес от края на XIX и началото на XX в. Най-сетне потърси се мястото на Алеко с неговия Бай Ганьо в продължителния диалог на българската култура с европейската.

Близките теми на проф. д-р. Хр. Дудевски „Идейно-естетическите възгледи на А. Константинов“ и ст. н. с. Елка Константинова „Алеко Константинов като литературен кри-

тик“ по същество застъпиха различни становища по проблема за връзката на Алеко с литературните направления у нас през 90-те години — отношение към традиционния критически реализъм от „вазовски тип“ и приближаване до тенденциите на кръга „Мисъл“ в търсене на нови естетически хоризонти. По този начин тези доклади разкриха поле за разработки на въпроси около мирогледа, обществените позиции, идейното развитие на писателя.

Ст. н. с. Илия Тодоров аргументирано отстоя твърдението си за Алековото авторство на три феилетона, обособени за пръв път в последното издание на съчиненията му в раздел Dubia.

С особен интерес бе изслушан докладът на юристката Мария Орукин, който осветли по-слабо известни на литературните среди моменти от „делото по убийството на Алеко Константинов“, и на д-р. Серафим Алексиев, който даде висока оценка на дисертацията на писателя от съвременни правни позиции.

Феилетоните на Алеко „До Чикаго и назад“ и останалите му пътеписи бяха предмет на докладите на доц. Ст. Елефтеров — „Образът на повествователя в „До Чикаго и назад“, на н. с. Катя Бъклова — „Пътеписите на А. Константинов за България“, на гл. ас. Ангел Тонов — „Композиционни особености на Алековите феилетони“ и на н. с. Вania Бояджиева — „Личността на А. Константинов във феилетоните му“.

Ст. ас. Вл. Янев в „Алеко Константинов и Пенчо Славейков“, ст. ас. Дим. Михайлова в „Д-р. Кръстев — популяризатор на А. Константинов в Русия“ и к. ф. н. Ек. Даскалова в „А. Константинов и работническото движение“ поставиха сравнително малко засягани въпроси около Алековата личност. Ст. н. с. Елена Димитрова се спира на сатиричните похвати в творбите на А. Константинов. Единственият доклад, посветен на езика на писателя, бе „Пословиците и поговорките в творчеството на А. Константинов“ от доц. Ив. Койнаков.

Ст. ас. Величко Тодоров, гл. ас. Ив. Трашлев и Д. Евстатиева потърсиха успоредни и типологични сходства на Алекови творби с герои на Хашек, Св. Чех и Р. Доманович.

Информациите на Радка Начева, сътрудник на музей „А. Константинов“ в Свищов, за историята и днешното състояние на музея и на Петя Дюгмеджиева за подготовената от Народна библиотека пълна библиография на А. Константинов предложиха на присъстващите ценни сведения за научния и обществен интерес днес към един от класиците на българската литература.

Алберт Бенбасат постави остро, със загриженост и отговорност въпроса за издирването и опазването на Алековото архивно наследство. С проявеното гражданско външение и публицистичен патос неговото изложение стана достоен финал на плодотворната научна сесия.

Сесията за Алеко Константинов доказва преди всичко изключителната жизненост и перспективност на темата „Алеко“ днес, както и големите възможности за съвременно интерпретиране, които тя предлага. Тя е показателна и за състоянието на нашето алековедение, което, опряно на достиженията на литературната ни история от по-далечното и от близкото минало, влага усилия и бележи

значителни успехи по посока на задълбочаване в специфични въпроси около Алековата личност и творчество и на разглеждане на писателя в широки национални и европейски литературни и общокултурни граници. А по този начин сесията е показателна и за ръста на съвременната ни литературна наука изобщо.

Катя Бъклова

SOMMAIRE

Ephrème Karanfilov — Les Résolutions du XII-ème Congrès et les tâches du Parti de la science littéraire	3
<i>85 ans de la naissance et 60 ans de la mort de Christo Smirnenski</i>	
Matheï Chopkine — „J'ai jeté beaucoup de feu sur la terre!“	9
Eléna Dimitrova — Ecole du talent (Smirnenski et certains de ses professeurs favoris)	13
Veska Ivanova — L'héritage manuscrit de Smirnenski	24
<i>Profilis</i>	
Panko Antchev — Ivaïlo Petrov	33
Dimitre Kenanov — Le monde artistique du „Panégyrique de sainte Nedélia,“ d'Euthyme de Tárnovo	39
Ilia Todorov — Pages inconnues du publiciste Naiden Gerov	52
Ivan Popivanov — Vassil Karaghiozov	64
Isaac Passy — Frédéric Schlegel et l'esthétique du romantisme allemand	79
Valentin Anghélov — „Provocations“ contre l'esthétique	100
<i>Communications scientifiques</i>	
Nicolas Kolev — L'enseignement de slavistique et bulgaristique au Collège de France (Paris) — 1840—1923	107
<i>A travers la presse étrangère</i>	
Lu dans les revues littéraires d'Allemagne Fédérale, d'Autriche et de France	125
<i>Revue</i>	
Pirine Boladjiev — „L'activité littéraire et journalistique de G. S. Rakovski en Roumanie“, par Laure Baz-Photiadè	132
Ilya Konev — „1300 Jahre Bulgarien. Teil 2“	134
Névéna Guéorgieva, Dimitre Vélikov — Les choses acceptables et non-acceptables d'une conception littéraire	135
<i>Chronique</i>	
Lydia Mikhova — Une session scientifique, à l'occasion du 160-e anniversaire de la naissance de Naïden Ghérov	140
Katia Baklova — Une session scientifique pour le 120-e anniversaire de la naissance d'Aléko Constantinov	141

СП. „ЛИТЕРАТУРНА МИСЪЛ“ ПРИЕМА ЗА ПУБЛИКУВАНЕ СТАТИИ С ОБЕМ
ДО 40 СТАНДАРТНИ МАШИНОПИСНИ СТРАНИЦИ. РЪКОПИСИ, НАДВИШАВАЩИ
ТОЗИ РАЗМЕР, НЕ СЕ РАЗГЛЕЖДАТ ОТ РЕДКОЛЕГИЯТА

Адрес на редакцията: сп. „Литературна мисъл“, ул. „Чапаев“ 52,
бл. 17, 1113 София, тел. 73-31 (вътр. 39-94)

© Институт за литература
при БАН
1983
с/о Jussautor, Sofia

Технически редактор *К. Иванова*

Коректор *Е. Котева*

Дадена за набор на 5. V. 1983 г.

Подписана за печат на 15. IX. 1983 г.

Формат 700/100/16

Печатни коли 8,88

Издателски коли 10,51

Тираж 1650

Изд. индекси 9303

Годишен абонамент 12 лв.

Отделна книжка 1,30 лв.

Печатница на Издателството на Българската академия на науките
1113 София, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 6
Поръчка № 293